

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

14 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Dariusz Dończyk (przewodniczący)

SSN Paweł Grzegorczyk (sprawozdawca)

SSN Roman Trzaskowski

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 14 czerwca 2024 r. w Warszawie
skargi kasacyjnej W.C.

od wyroku Sądu Apelacyjnego w Poznaniu

z 29 stycznia 2021 r., I ACa 690/20,

w sprawie z powództwa W.C.

przeciwko Skarbowi Państwa - Wojskowemu Zarządowi Infrastruktury w P.

o zapłatę,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę do ponownego
rozpoznania Sądowi Apelacyjnemu w Poznaniu, pozostawiając
temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania
kasacyjnego.**

Paweł Grzegorczyk

Dariusz Dończyk

Roman Trzaskowski

(K.G.)

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 23 grudnia 2019 r. Sąd Okręgowy w Poznaniu w pkt I zasądził od pozwanego Skarbu Państwa – Wojskowego Zarządu Infrastruktury w P. na rzecz powoda W. C. kwotę 160 833,02 zł z ustawowymi odsetkami: a. od kwoty 30 000 zł od dnia 6 lipca 2017 r. do dnia zapłaty, b. od kwoty 10 000 zł od dnia 20 czerwca 2018 r. do dnia zapłaty, c. od kwoty 120 833,02 zł od dnia 18 sierpnia 2018 r. do dnia zapłaty; w pkt II oddalił powództwo w pozostałym zakresie i w pkt III orzekł o kosztach postępowania.

Powyższe orzeczenie oparł na następujących ustaleniach faktycznych:

Powód W. C. jest właścicielem nieruchomości zlokalizowanej na terenie dzielnicy [...], położnej w obrębie S., w ramach osiedla mieszkaniowego M. w P.. Nieruchomość jest zabudowana domem mieszkalnym jednorodzinny w zabudowie bliźniaczej z garażem.

Teren, na którym zlokalizowana jest nieruchomość, znajduje się w strefie korytarzy powietrznych dla startujących i lądujących wojskowych statków powietrznych z bazy wojskowej K.. Baza lotnicza jest włączona do struktury NATO i zlokalizowana w południowo-wschodniej części P. Została zmodernizowana, tak by móc obsługiwać samoloty wielozadaniowe F-16 Fighting Falcon, w które są wyposażone stacjonujące w bazie eskadry. Docelowo w bazie wojskowej ma stacjonować 48 maszyn.

Wojewoda [...] w dniu 17 grudnia 2003 r. wydał rozporządzenie nr 82/03 w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla lotniska wojskowego w P. (Dziennik Urzędowy Województwa [...] nr 200, poz. 3873, dalej - „rozporządzenie nr 82/03”). Rozporządzenie nr 82/03 utworzyło obszar ograniczonego użytkowania podzielony na pięć stref oznaczonych literami A-E w zależności od odległości od lotniska i w zależności od poziomu hałasu. Nieruchomość powoda znalazła się w strefie C.

W dniu 31 grudnia 2007 r. Wojewoda [...] wydał rozporządzenie nr 40/07 zmieniające rozporządzenie o wprowadzeniu obszaru ograniczonego użytkowania (Dziennik Urzędowy Województwa [...] z 2008 r., nr 1, poz. 1, dalej - „rozporządzenie

nr 40/07"). Zmiany dotyczyły granic obszaru ograniczonego użytkowania, podziału na strefy, dopuszczalnych poziomów hałasu w strefach oraz sposobu korzystania z poszczególnych terenów i wymagań technicznych dotyczących budynków. Obszar ograniczonego użytkowania został podzielony na trzy strefy oznaczone cyframi: I, II i III w zależności od odległości od lotniska i w zależności od poziomu hałasu. Nieruchomość powoda znalazła się w strefie I.

Wartość nieruchomości powoda uległa zmniejszeniu na skutek ograniczeń w zakresie korzystania z nieruchomości wprowadzonych rozporządzeniami nr 82/03 i nr 40/07. Wartość rynkowa nieruchomości powoda według aktualnego jej stanu i poziomu cen spadła o 43 449 zł.

Ponadto, dla zapewnienia właściwego komfortu akustycznego budynku powoda zalecana jest wymiana okien w pomieszczeniach chronionych i zwiększenie izolacyjności akustycznej ścian. Wartość nakładów z tytułu zapewnienia właściwego komfortu akustycznego w budynku powoda, koniecznych do poniesienia w związku z określeniem na obszarze ograniczonego użytkowania wymagań technicznych dotyczących budynków w zakresie, w jakim dotyczą podwyższonych na tym obszarze wymagań izolacyjności akustycznej zgodnie z rozporządzeniem nr 82/03, wynosi według cen aktualnych 117 384,02 zł.

Pismem z dnia 14 października 2005 r. doręczonym pozwanemu w dniu 16 października 2005 r. powód wezwał pozwanego do zapłaty kwoty 63 741,87 zł tytułem odszkodowania w związku z objęciem nieruchomości powoda obszarem ograniczonego użytkowania w terminie 14 dni od otrzymania wezwania. W tym samym dniu powód wniósł do Sądu Rejonowego w Poznaniu o zawezwanie pozwanego do próby ugodowej. Pismem z dnia 19 lutego 2010 r., wniesionym w dniu 22 lutego 2010 r. do Sądu Rejonowego Poznań - Stare Miasto w Poznaniu, powód ponownie wniósł o zawezwanie pozwanego do próby ugodowej w sprawie o zapłatę odszkodowania. Na posiedzeniu w dniu 27 kwietnia 2010 r. przewodniczący stwierdził, że do ugody nie doszło.

W ocenie Sądu Okręgowego roszczenie powoda zasługiwało na uwzględnienie. Zdaniem Sądu Okręgowego, powód wykazał wszystkie przesłanki odpowiedzialności pozwanego wynikające z art. 129 ust. 2 w związku z art. 135

ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (jedn. tekst: Dz. U. z 2024, poz. 54, dalej - „p.o.ś”), a także, iż wprowadzenie rozporządzeniem nr 82/03, następnie zmienionym rozporządzeniem nr 40/07, obszaru ograniczonego użytkowania wpłynęło na spadek wartości rynkowej nieruchomości. Żądanie zasądzenia równowartości nakładów akustycznych miało z kolei uzasadnienie w art. 136 ust. 3 p.o.ś.

O roszczeniu odsetkowym Sąd Okręgowy orzekł na podstawie art. 363 § 2 k.c., zasądzając odsetki od kwoty 30 000 zł od dnia 6 lipca 2017 r., tj. od dnia następującego po doręczeniu pozwanemu opinii biegłego sądowego J. W., do dnia zapłaty; od kwoty 10 000 zł od dnia 20 czerwca 2018 r., tj. od dnia następującego po doręczeniu pozwanemu opinii biegłych sądowych W. P. i Z. B., do dnia zapłaty i od kwoty 120 833,02 zł od dnia 18 sierpnia 2018 r., tj. od dnia następującego po rozszerzeniu powództwa o tę kwotę, do dnia zapłaty.

Wyrokiem z dnia 29 listopada 2021 r. Sąd Apelacyjny w Poznaniu, na skutek apelacji powoda, w której zakwestionowano oddalenie roszczenia o zapłatę odsetek ustawowych za opóźnienie od kwoty 100 000 zł za pozostały żądany okres, oddalił apelację (pkt I) i orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt II).

Sąd Apelacyjny wskazał, że w świetle art. 481 § 1, art. 455 i art. 363 § 2 k.c. kwestia stanu opóźnienia dłużnika w spełnieniu świadczenia pieniężnego i w konsekwencji zasądzenia odsetek za czas opóźnienia zależy od konkretnych okoliczności sprawy. Podniósł, że powód dochodził odszkodowania z tytułu obniżenia wartości nieruchomości i nakładów koniecznych do dochowania norm akustycznych w związku z utworzeniem obszaru ograniczonego użytkowania. Sąd drugiej instancji stwierdził, że mimo, iż świadczenie odszkodowawcze ma charakter pieniężny, wykazuje jednak pewne specyficzne cechy w stosunku do świadczeń pieniężnych w ścisłym znaczeniu, tj. gdy przedmiotem zobowiązania od chwili powstania jest suma pieniężna określona co do swej wysokości. Zdaniem Sądu Apelacyjnego, w przypadku rozpatrywanego odszkodowania, z wezwaniem do zapłaty można łączyć stan opóźnienia tylko wtedy, gdyby zawierało ono informacje umożliwiające dłużnikowi oszacowanie szkody i rzeczowe odniesienie się do żądanej kwoty. Powód natomiast ograniczył się w wezwaniu do zapłaty w istocie do podania

miejsca położenia (adresu) nieruchomości. Wskazana przez niego wysokość odszkodowania nie została uzasadniona, była dowolna i brak jakichkolwiek konkretów uniemożliwiał pozwanemu samodzielne oszacowanie szkody.

W tym stanie rzeczy, w ocenie Sądu Apelacyjnego, brak było podstaw do uznania, że pozwany popadł w opóźnienie na skutek wezwania do zapłaty. Wszystkie informacje konieczne do ustalenia wysokości odszkodowania zostały zgromadzone przez biegłych sądowych i dopiero w oparciu o te informacje biegli z dziedziny akustyki, robót budowlanych i szacowania nieruchomości byli w stanie wydać swoje opinie. W konsekwencji dopiero z chwilą sporządzenia opinii stała się znana wysokość należnego powodowi odszkodowania. W realiach sprawy Sąd Okręgowy trafnie zatem odwołał się do art. 363 § 2 k.c.

Skargę kasacyjną od tego wyroku złożył powód, zaskarżając orzeczenie w całości i zarzucając naruszenie art. 455 oraz art. 481 § 1 i 2 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Formułując zarzuty kasacyjne powód wskazał, że we wniosku o zawezwanie do próby ugodowej z dnia 19 lutego 2010 r. wezwał pozwanego do zapłaty odszkodowania w wysokości 100 000 zł, a pozwany najpóźniej w dniu 27 kwietnia 2010 r. zapoznał się z tym wnioskiem. Od tego momentu pozwany pozostaje zatem w opóźnieniu w zapłacie tej kwoty, a tym bardziej w opóźnieniu pozostaje od dnia 27 listopada 2012 r., od której to daty powód domaga się zapłaty odsetek. Zdaniem powoda, Sąd Apelacyjny błędnie przyjął, że wezwanie do zapłaty, poza żądaniem zapłaty ze wskazaniem źródła zobowiązania, powinno obejmować udowodnienie roszczenia. Wezwanie nie wymaga żadnej szczególnej formy i może być dokonane w dowolny sposób, musi z niego wynikać jednak, z uwzględnieniem art. 60 k.c., że wierzyciel domaga się od dłużnika spełnienia świadczenia. Zdaniem powoda, nie miał on obowiązku wykazywania szkody poniesionej na skutek nieterminowej zapłaty i udowadniania, że w chwili wezwania do zapłaty pozwany dysponował wiedzą konieczną do oszacowania roszczenia, a ponadto charakter roszczenia powoda i powszechność analogicznych roszczeń sprawiały, że pozwany miał możliwość oszacować wielkość wchodzącego w grę odszkodowania.

Problematyka wymagalności roszczeń określonych w art. 129 i n. p.o.ś. była wielokrotnie rozważana przez Sąd Najwyższy. W podsumowującej tę judykaturę uchwale z dnia 8 listopada 2019 r., III CZP 32/19, OSNC 2020, nr 10, poz. 81, Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że w tradycyjnym ujęciu moment powstania opóźnienia w spełnieniu zobowiązań, których termin płatności nie jest oznaczony, jest konsekwentnie łączony z wezwaniem do zapłaty, przy czym skutek ten nie jest uzależniony od stanu wiedzy dłużnika o wysokości rzeczywiście ciążącego na nim zobowiązania (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 października 1980 r., I CR 295/80, OSNC 1981, nr 8, poz. 151). Podniósł również, że nurt orzecznictwa, według którego w przypadku świadczeń odszkodowawczych, których wysokość podlega ustaleniu według cen z daty wyrokowania (art. 363 § 2 k.c.), zasadne jest zasądzanie odsetek od chwili wyrokowania, wiązał się z dążeniem do uniknięcia „podwójnego” waloryzowania świadczenia odszkodowawczego przy jednoczesnym przypisaniu odsetkom funkcji waloryzacyjnej. Ujęcie to uległo jednak dezaktualizacji z racji utraty funkcji waloryzacyjnej przez odsetki za opóźnienie i powrotu do ich klasycznej funkcji związanej ze stymulowaniem dłużnika do terminowej zapłaty oraz rekompensatą z racji nieotrzymania przez wierzyciela należnego świadczenia we właściwym czasie.

Idąc tym torem, Sąd Najwyższy wywiódł, że zasada, według której termin spełnienia świadczenia wyznacza wezwanie do zapłaty – w zakresie kwot w nim żądanych i uznanych ostatecznie za zasadne – jest aktualna także w sprawach, w których przedmiotem sporu jest roszczenie odszkodowawcze dochodzone na podstawie art. 129 ust. 2 i 4 oraz art. 136 ust. 1 i 3 p.o.ś. Okoliczności będące źródłem roszczeń opartych na tych przepisach nie są zaskakujące dla dłużnika, ponieważ roszczenia te powstają jako ustawowa konsekwencja ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania w ustawowo określonym reżimie. Dłużnik wie zatem – nawet przed wprowadzeniem obszaru ograniczonego użytkowania – że oddziałuje na środowisko w sposób uniemożliwiający dotrzymanie standardów jego jakości poza terenem obiektu, a tym samym, że rozważane roszczenia mogą być wobec niego kierowane niezwłocznie po utworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania i czego będą dotyczyły. Dłużnik zna również zakres wprowadzonych ograniczeń i specyfikę zabudowy, która znajduje się w jego sąsiedztwie, co umożliwia szybszą weryfikację konkretnych roszczeń, tak co do zasady, jak i co do szacunkowej

wysokości. Sąd Najwyższy zauważył również, że wierzyciel nie ma obowiązku wykazywania szkody poniesionej w wyniku nieterminowej zapłaty ani udowadniania, że w chwili doręczenia wezwania do zapłaty dłużnik dysponował wiedzą niezbędną do oszacowania wielkości roszczenia. To na dłużniku ciąży obowiązek dowiedzenia, że wystąpiły szczególne okoliczności podważające powstanie stanu wymagalności roszczenia w wyznaczonym przez niego terminie, gdyż niezwłoczne wykonanie zobowiązania wymaga więcej czasu.

Pogląd ten został zaaprobowany w późniejszym orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym zaakcentowano, że – w zakresie kwot żądanych w wezwaniu do zapłaty i uznanych ostatecznie za uzasadnione – termin płatności roszczeń dochodzonych na podstawie art. 129 ust. 2 p.o.ś., co należy odnieść również do roszczeń wynikających z art. 136 ust. 3 p.o.ś., wyznacza wezwanie do zapłaty, precyzujące rodzaj szkody, jej źródło i wysokość odszkodowania (por. np. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 17 września 2020 r., I CSK 626/18, z dnia 7 maja 2021 r., I CSKP 42/21, z dnia 20 maja 2021 r., II CSKP 90/21 i z dnia 9 września 2021 r., II CSKP 128/21).

Rozwijając to zapatrywanie, w wyroku Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2022 r., II CSKP 270/22, wydanym w okolicznościach zbliżonych do tych, w jakich zapadł zaskarżony wyrok Sądu Apelacyjnego, Sąd Najwyższy podniósł, że o ile art. 363 § 2 k.c. służy zapewnieniu pełnej kompensacji szkody, mając na względzie możliwe zmiany w czasie wielkości uszczerbku i wartości dotkniętych nim dóbr, o tyle obowiązek zapłaty odsetek za opóźnienie łączy się z nieprawidłowym wykonaniem zobowiązania do naprawienia szkody. Wierzyciel uzyskuje w ten sposób minimalną ryczałtową rekompensatę uszczerbku doznanego na skutek pozbawienia go możliwości czerpania korzyści z należnego świadczenia pieniężnego; obowiązek zapłaty odsetek pełni jednocześnie funkcję prewencyjną i motywującą dłużnika do terminowego spełnienia świadczenia. W konsekwencji, ustalenie odszkodowania według cen z chwili wyrokowania (art. 316 § 1 k.p.c. w związku z art. 363 § 2 k.c.) nie stoi na przeszkodzie zasądzeniu odsetek od daty opóźnienia, które w przypadku świadczeń, których termin spełnienia nie jest oznaczony i nie wynika z właściwości zobowiązania, należy łączyć z wezwaniem do zapłaty (art. 455 k.c.).

Na stanowisko to nie rzutuje okoliczność, że bierna postawa dłużnika w reakcji na wezwanie do zapłaty wynika z przekonania, że nie jest zobowiązany lub jest zobowiązany w innej wysokości niż określona w wezwaniu, względnie, że celowe jest oczekiwanie na wynik postępowania sądowego. Przekonanie takie nie uchyla obowiązku zapłaty odsetek za czas opóźnienia w zapłacie żądanej w wezwaniu kwoty, jeżeli w toku postępowania sądowego okaże się, że żądana suma była należna już w chwili doręczenia wezwania do zapłaty (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 maja 2019 r., IV CSK 106/18, a także – odpowiednio – wyrok Sądu Najwyższego z dnia 3 marca 2017 r., I CSK 213/16 i powołane tam orzecznictwo). Nie ma podstaw, aby ryzykiem błędu co do wystąpienia stanu opóźnienia w spełnieniu świadczenia obciążać wierzyciela ze skutkiem w postaci zwolnienia dłużnika z zapłaty odsetek do chwili powzięcia przezeń w toku postępowania sądowego wystarczających informacji potwierdzających istnienie i wysokość obowiązku, a tym bardziej – autorytatywnego ustalenia zasadności żądania przez sąd, chociażby z obiektywnego punktu widzenia wątpliwości po stronie dłużnika co do istnienia zobowiązania można było uznać za racjonalne.

Argumentację tę należało uznać za adekwatną w sprawie, w której zapadł zaskarżony wyrok. Nie można było w konsekwencji podzielić stanowiska Sądu Apelacyjnego wiążącego w istocie wymagalność roszczenia powoda z chwilą, w której wysokość odszkodowania została stwierdzona opiniami biegłych. Jest tak tym bardziej, jeżeli wziąć pod uwagę, że pozwany negował żądanie powoda nie tylko co do wysokości, lecz także co do zasady. Z zastrzeżeniem nadzwyczajnych sytuacji dłużnik, nie spełniając świadczenia po doręczeniu wezwania do zapłaty, bierze na siebie ryzyko opóźnienia, bez względu na zakres informacji, którymi dysponuje w celu weryfikacji wysokości żądanej kwoty (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2022 r., II CSKP 270/22).

Jakkolwiek Sądy *meriti* nie dokonały bliższych ustaleń co do treści wezwania do zapłaty obejmującego kwotę 100 000 zł, na które powoływał się powód, Sąd Apelacyjny nie negował, że pozwany został wezwany do zapłaty, a materiał sprawy obejmował m.in. wniosek o zawezwanie do próby ugodowej z dnia 19 lutego 2010 r., w którym wskazano kwotę 100 000 zł, określono tytuł roszczenia, a także jego podstawę prawną (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 5 sierpnia 2014 r., I PK

20/14, OSNP 2016, nr 1, poz. 4 i z dnia 25 września 2020 r., V CSK 410/18, OSNC 2021, nr 7-8, poz. 50). Należało w związku z tym wskazać, że w zakresie, w jakim wskazana w wezwaniu do zapłaty kwota roszczenia okazała się uzasadniona, wezwanie do zapłaty skutkuje powstaniem opóźnienia, a w konsekwencji obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na to, że informacje konieczne do zweryfikowania wskazanej przez powoda kwoty i ostatecznego ustalenia wysokości szkody zostały zgromadzone w toku postępowania sądowego. W świetle art. 455 k.c. wezwanie do zapłaty pociąga za sobą powstanie stanu opóźnienia także wierzytelności spornych, zarówno co do zasady, jak i co do wysokości. To, że biegli określili wartość szkody według cen z dat sporządzenia opinii, nie zaś z listopada 2012 r., od kiedy powód żądał odsetek, nie ma znaczenia, zważywszy, że nie wynika stąd, iżby w listopadzie 2012 r., od kiedy powód domagał się zasądzenia odsetek, szkoda była niższa aniżeli kwota wskazana w wezwaniu do zapłaty. Ubocznie jedynie należało zauważyć, że zgodnie z wydanym w sprawie postanowieniem dowodowym biegli szacowali szkodę powoda nie tylko według poziomu cen z daty sporządzania opinii, lecz także według cen z listopada 2012 r., a z opinii tych wynika, iż wysokość szkody w tej dacie nie odbiegała lub była zbliżona do wysokości szkody w dacie sporządzenia opinii.

Pozwany nie wykazał również, a ciężar dowodu w tej materii spoczywał na biernej stronie procesu, iżby w sprawie wystąpiły podstawy do odmiennej aniżeli w typowych okolicznościach oceny wymagania, aby spełnienie świadczenia nastąpiło „niezwłocznie” po wezwaniu dłużnika do wykonania zobowiązania (art. 455 k.c.) (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 13 października 2017 r., I CSK 75/17, OSNC 2018, nr 7-8, poz. 82, z dnia 20 maja 2021 r., II CSKP 90/21 i z dnia 24 czerwca 2022 r., II CSKP 270/22).

Do odmiennego określenia chwili wymagalności roszczenia w zakresie objętym wezwaniem do zapłaty poprzedzającym wytoczenie powództwa nie skłania akcentowana przez Sąd Apelacyjny okoliczność, że powód wystąpił pierwotnie z żądaniem zasądzenia kwoty niższej, a następnie – po przedstawieniu opinii przez biegłych – rozszerzył powództwo. Wierzyciel nie musi domagać się spełnienia świadczenia w całości, a wytoczenie powództwa o kwotę niższą niż określona w uprzednim wezwaniu do zapłaty nie przekreśla skutków wynikających z tego

wezwania, jeżeli w toku postępowania sądowego doszło do skutecznego rozszerzenia powództwa i objęcia nim dalszej kwoty, jeżeli powództwo w tej rozszerzonej postaci zostało uwzględnione. Nie ma w tej mierze znaczenia, jak sugerował Sąd Apelacyjny, czy dłużnik powinien mieć „lepszą wiedzę” co do wysokościowanego świadczenia niż wierzyciel, skoro ostatecznie powództwo zostało uwzględnione w kwocie obejmującej (przewyższającej) kwotę wskazaną w wezwaniu do zapłaty.

Domagając się przed sądem kwoty niższej niż wskazana w wezwaniu do zapłaty wierzyciel podejmuje ryzyko niekorzystnych skutków materialnoprawnych w odniesieniu do tej części wymagalnego już roszczenia, która nie zostaje objęta powództwem. Zachowanie takie nie może być jednak interpretowane, w braku dodatkowych okoliczności, jako wyraz woli zwolnienia dłużnika z obowiązku zapłaty odsetek wynikającego z uprzedniego postawienia roszczenia w stan wymagalności w wysokości wynikającej z wezwania do zapłaty, a nieobjętej powództwem, jeżeli następnie wierzyciel wytoczy powództwo o tę część roszczenia i okaże się ono zasadne. Skutek taki byłby możliwy do osiągnięcia w drodze ugody, pozwany jednak w odpowiedzi na pozew kwestionował powództwo nie tylko co do wysokości, lecz także co do zasady. Pogląd ten nie znalazł uznania w ocenie Sądu Okręgowego, czego pozwany *in casu* nie kwestionował, nie składając apelacji od wyroku wydanego w pierwszej instancji.

Z tych względów, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c., Sąd Najwyższy orzekł, jak w sentencji.

Paweł Grzegorzczak

Dariusz Dończyk

Roman Trzaskowski

[SOP]

[ms]